

OBOT ESO YE MBAT

Jeremiah 18:1-12; Nwedi Mbon Rome 9:21-26.

OYOHQ UKPEP-NKPQ 394

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Edi afo edi anie O owo, emi q̄b̄r̄q̄de adian Abasi ntem? Nte n̄kp̄q̄ eke ebotde ekeme ndid̄q̄h̄q̄ andibot enye ete, Nsinam afo okobotde mi ntem?” (Nwedi Mbon Rome 9:20).

I Ukpep-Nkp̄q̄ Ke Uf̄q̄ Obot-Eso

- 1 Eso oro ekebotde abiara, ndien et̄q̄n̄q̄ ntak ebot, Jeremiah 18:1-4.
- 2 Israel nte mbat ke ub̄q̄ Abasi, Jeremiah 18:5, 6.
- 3 Eyeb̄q̄ obio emi akabarede q̄kp̄n̄ idīq̄ enyuñ ewuri enye emi akade iso ke idīq̄, Jeremiah 18:7-10; 26:13; Mme N̄ke 14:34; Matthew 15:13.

II Odudu Ndimek

- 1 Abasi ebriere idīq̄ abañã Judah ke ntak idīq̄-n̄kp̄q̄ mm̄q̄, Jeremiah 18:11; 17:1; 32:23; 36:30, 31.
- 2 Abasi okot mm̄q̄ ete ekabare esit, man obot eso q̄t̄q̄n̄q̄ ntak q̄dīq̄n̄ mm̄q̄, Jeremiah 18:11; 6:16; 36:3, 7; 38:20.
- 3 Judah ada ukeme edimek esie emek ndinam idīq̄, Jeremiah 18:12; 2:17, 25; 6:16.
- 4 Ke uyo Q̄b̄q̄n̄ ana nte esobo Judah ofuri-ofuri, Jeremiah 19:1, 2, 10, 11.

III Abasi Edi Obot-Eso, Owo Edi Mbat

- 1 Eso ama q̄f̄n̄ ama ke ini Obot-Eso okobotde enye, Genesis 1:26, 27; 2:7.
- 2 Oto ke iduq̄ owo, eso ama abiara, Genesis 3:6, 17-19.
- 3 Et̄q̄n̄q̄ ntak ebot eso ke ini enyañade owo, 1 Nwedi Corinth 15:20-22; Nwedi Mbon Ephesus 4:24; Nwedi Mbon Colossae 3:10.

IV Mbat Emi Ememde Edi Se Edade Ebot N̄kp̄q̄ Ukpono

- 1 Owo emi edikpade emi ebotde ke ukem mbat emi ekedade enam utom eribot, ndusuk eyedi n̄kp̄q̄ itie ukpono ndusuk enyuñ edi mkp̄oduoho usuh̄q̄re itie, Nwedi Mbon Rome 9:21.
- 2 Abasi eme anyan ime ye mme idīq̄ owo, Nwedi Mbon Rome 9:22; 1 Peter 5:6.
- 3 “Ndit̄q̄ odu uwem Abasi “ edi mm̄q̄ emi edade erinyañã et̄q̄n̄q̄ ntak ebot kpa n̄kp̄q̄ utom ukpono, Nwedi Mbon Rome 9:23-26; 2 Nwedi Timothy 2:20, 21.

SE EKPEPDE EBAÑA

Obot-Eso Ye Mbat

Abasi q̄k̄q̄d̄q̄h̄q̄ Jeremiah aka ke uf̄q̄ obot-eso eketie ese nte enye anamde utom esie, ndien Abasi eyeteme enye se editiñde ndiñwam Ndit̄q̄ Israel ke n̄kañ Spirit. Nte Jeremiah esede obot-eso nte anamde n̄kp̄q̄ ke mkp̄on̄q̄, eso oro obiomo ndo; ndien sia enye miyomke eso oro enyene ndo enye obom mbat oro q̄t̄q̄n̄q̄ ntak anam efen. Ndien Abasi q̄d̄q̄h̄q̄ Jeremiah ete, “Nte mbat eso emi odude andibot ke ub̄q̄, kpa ntre ke m̄bufo edu mi ke ub̄q̄, O uf̄q̄ Israel.”

Unen Emi Owo Enyenede Ndimek

Ke ini Paul ewetde n̄wed q̄n̄q̄ mbon Rome enye q̄d̄q̄h̄q̄ ete: “Mme nte obot-eso inyeneke unen ndisio ubak mbat kiet mbot eso nnim nn̄q̄ itie ukpono, nnyuñ nsio ubak mbat eken mbot eso nnim nn̄q̄ usuh̄q̄re-itie?” (Nwedi Mbon Rome 9:21). Etie nte Paul mi etiñ abañã se Jeremiah okokutde, edi ke owo okotde enye akpa oro etie nte Abasi ada ukem mbat oro obot n̄kp̄q̄ itie ukpono ye n̄kp̄q̄ usuh̄q̄re-itie. Ke

etimde ese eyekut ete ke Paul ada mbuk Nditọ Israel owut ete ke Abasi oyom kpukpru owo edi nkpo ukpono. Ke akwa uduak Abasi Nditọ Israel akana nte edi idut ke nkan Spirit kpa obio mme oku. Ke ini mmọ ekesonde ibuo ye Abasi enyū esinde ndinim mbet Esie, Abasi ama eme ata anyan ime ye nditọ nsōn-ibuo emi. Okposuk edi mmọ ekesonde ibuo, ekedi uduak Abasi nte mmọ ekpememde ekem ke ubok Esie man Enye otōnō ntak anam mmọ edi nkpo ukpono. Abasi obup mbume emi, “Nte ndikemeke ndinam ye mbufo kpa nte andibot eso emi anamde?” Kpukpru mbat itiehe ukem-ukem. Ndosuk mbat emem ofon ekem nte edade mmọ enam nkpo ekededi. Mme mbat eken itiehe ntre, okposuk andibot edidomode ofuri ukeme man nkpo eke edade enye eboto ofon, idikemeke nditie nte mbat oro etiede.

Se Enamde Ye Idut

Abasi okodohọ Jeremiah ete edieke idut emi anade nte esobo akabarede okpon idio, ke Abasi idisoboke enye aba. Ke ikọ efen oworo ete ke akwa Andibot eyetono ntak odion idut oro. Kpasuk ntre edieke idut emi ama ekenyene edidion Abasi onyū onim uyo Abasi ke akpaniko akabarede odio, Abasi nko onwonon ndibo enye edidion oro Enye akaduakde ndin mmọ.

Abasi ama odohọ Jeremiah aka eketin on mbon Judah ye mbon Jerusalem ete: “Sese, ami mmōn mbot idio-inkpo mbaña mbufo, nnyūn nduak uduak mbaña mbufo: yak kpukpru mbufo ndien kiet-kiet ekabare ekpon idio usu mbufo, mbufo enyū eneñere usu mbufo ye ido mbufo.” Judah ama afiak edem okpon ukpono Abasi, onyū akabare okpono ndem onyū anam kpukpru oruk idio-inkpo; edi ifet ama odu idaha emi on mmọ. Mi ke Abasi owut ete imenyene mbom ibaña mmọ, okot mmọ ete ekabare. Akwa Andibot okoyom ndidion mmọ ekabare edi nkpo ukpono, Jeremiah akana ada etop emi osok mmọ; edi ufan Nwed emi etienede enye eken odohọ nnyin ete “kukpa ndidohọ: koro nnyin imon ibine uduak nnyin: kpukpru nnyin iyenū inam ituñ esit nnyin.”

Nsobo Judah

Obon okodohọ Jeremiah ete ada mme ikpo owo ye mme oku ye ekpeme emi oboto eso anamde aka ke itihere eyen Hinnom. Akana nte enye obom ekpeme oro ke iso mmọ onyū odohọ mmọ ete: “Ntem ke Jehovah mme udim odohọ ete, ke ntre ke ndinuak mbio emi ye obio emi, kpa nte owo anuakde aban oboto eso, eke owo mikemeke aba ndidion: ndien mmọ eyebuk owo ke Topheth, tutu ebiet eke ebukde iduhe aba.” (Kot Jeremiah 19:1, 2, 10, 11).

Ke etimde ese ekpeme andibot emi, eyekut ete ke mbat oro ama oson ofuri ofuri idighe aba nte ekemede nditono ntak nda mbot nkpo efen. Se inyenede mi idighe ke esuk ekade iso ke ndibot edi edi ke ema ekebot ema ndien enye abiara. Ema eda mbat oro eboto ekpeme ndien mfaña iduhe ke abaña uduot esie nte nkpo emi eboto-bot. Ikedighe mmem-mmem nditono ntak ndion enye ke ntre ufon ikoduhe ndibiat ndomo ini kiet ndida enye nnam nkpo. Ema ebom enye mbai-mbai, etan ekeduono ke itie mbio emi okodude ke ndedehe itie Topheth.

Obon ama etin anwa-anwa ete ke mbat oro ye ekpeme mbat oro akada on ufok Israel. Edi mmọ mbiba ekedu ke nsio-nsio idaha. Mbat oro okowut akpa ini oro ekenode Israel mbet ndien mmọ enyū ekpeme mbet oro. Ke akade iso Israel ema ekpon Abasi enyū ewonore ebine ndem, edi edieke mmọ edikopde enyū esaña ke item anditiñ ntiñ-nnim ikọ enyū ekabare esit, ekeme nditono ntak nda mmọ nnam nkpo koro mmọ eyekabare fon nte mbat eke ememde. Edi okposuk edi Abasi ye Anditiñ ntiñ-nnim ikọ Esie ekekpede mmọ ubok, mme owo oro ema eson esit ke idem mmọ, etut uton ke uyo Esie, ke ntre ke mmọ eketre ndidi mmem-mmem mbat emi ekemede ndida mbot nkpo, ekabare eson nte owo mikemeke ndikpuhore aba kpa nkpo utom emi mifonke ndida nnam nkpo. Sia mikemeke aba ndida mmọ nnam baba nkpo kiet, akana esiono mmọ nte mbiara nkpo enim eno nsobo.

Mme Uwut-Nkpo Efen

Israel ke ediwak idaha ama okut mmọ emi ekesonde esit esin Abasi ye mbet Esie. Pharaoh edidem Egypt ama okut ekese mme utibe-inkpo onyū okop nduari Moses, edi enye oson esit. Pharaoh emek ndisin uyo Moses me uyo Abasi, ikop ite Abasi ama osono enye esit tutu enye ye udim ekon esie esaña ekeduk nsobo.

Saul, akpa edidem Israel, ekedi ata owo nsuhoreidem, ndien Abasi ọnọ enye obufa esit onyūn ọdiọn enye adaña ini nte enye okokopde item, edi ke ini enye otutde utọn inyūn inyimeke item, enye akabare edi nkpo emi ama ọkọsọn, ifonke aba se eda enam nkpo onyūn ada nsobo ọsok idem esie.

Mme Jew nte idut ema etoño nta enam nkpo emi ke ediwak isua ema ekebe ke eyo Christ. Ke isua ita ye ubak ke ini utom Christ, akpakana mmọ etie nte mbat ke ubok andibot. Edi kpukpru mmọ esin ndida Jesus nte Messiah mmọ enyūn ekon Enye ke kros, ke ntre mmọ ekabare edi mbat emi mifonke ndida nnam baba nkpo kiet, ọsọn ebe nde, ọfon eto ebom enyūn eduonọ mbai esie. Abasi ke Idem Esie akpakanam Judas edi nkpo ukpono onyūn ekere Eyen Ndonesit, edi enye emek nditap Obon esie oto ke nkpo uwem emi, enyūn edionọ enye nte eyen nsobo toño ke ini oro.

Mme Ifet Ye Adaña Mmọ

Mfin emi kpa ukem Abasi oro edi Akwa Obot-eso emi ekpede kpukpru ukpon owo ubok emi mikabakere esit. Ekeme ndidi akamba ubak ini uwem fo ama atak onyūn abiara ke idiok, edi edieke udon ndiyom Abasi odude ke esit fo (okposuk uyo oro ekpride onyūn ememde nte nnyanyaña eke anuahade ye nte fon-utuen-ikañ eke osiode nsuñikañ) idorenyin odu nte ke Enye ekeme ndidion enye akabare edi nkpo ukpono, idionọ mfon Esie man osu nte edohode ete “Mi ke edikot mmọ ndito odu Uwem Abasi.” Edi edieke ekade iso ndisin mbom ye ima Abasi, ndien owo ebe okpon uwem emi ye unana nkabare esit, ifet ndikabaresit iduhe aba koro mbat iduhe aba ke mkpono, edi mme ifet nkabaresit oro Abasi okonode ebe ke nsinsi.

MME MBUME

1. Tin nte ekesibotde eso ke eset.
2. Edieke ndo odude ke eso ke ini esuk ebotde ekeminam didie?
3. Nte imenen ndidohọ nte ke kpukpru ini esiduak ndibot nkpo emi fonde ama? Nso idi ntak emi mme nkpo oro misifonke ima?
4. Ke nkañ Spirit, obot eso, mbat ye eso eke ebotde eworo didie?
5. Nso ke Judah ekemek?
6. Nso ikedi utit edimek oro?
7. Tin mme ke nso utọ usuñ ke ikeme ndidi nkpo ukpono emi ete-ufok ekemede ndida nnam nkpo mfin, ye nkpo ukpono tutu ke nsinsi.